

Nr.34

CETURTDIENA
2005.gada 31.marts
CENA VIENS PALDIES

“PASACIŅA” GADSKĀRTĀS ☀☀☀☀☀

*Nāc nākdama, Liela diena,
Visi bērni tevi gaida,
Visi bērni tevi gaida,
Aiz vārtiem sasēduši!*

☀ Latviešiem izsenis ir bijis savs kalendārs, kas apzīmēja Saules gada notikumu secību – rudens, pavasara, ziemas un vasaras ekvinokciju. Ceturkšņi, kas tādā veidā rodas, tiek sadalīti vēl uz pusēm, iezīmējot klimatiskās pārmaiņas dabā. Šādā veidā gadu var sadalīt astoņās daļās un šos astoņus pieturas punktus latvieši atzīmēja ar astoņām svinamām dienām – tās ir: *Meteņi, Lieldienas, Ūsiņi, Jāņi, Māras, Miķeļi, Mārtiņi un Ziemassvētki.*

Martā latvieši svinēja *Lieldienas*. Tie ir pavasara saulgriežu svētki. Tas ir brīdis, kad diena un nakts ir vienāda garuma. Pēc tam seko gaismas uzvara pār tumsu. To apzīmē arī pats svētku nosaukums – *Lieldienas* jeb *Lielā diena*: diena nu kļuvusi lielāka par nakti.

Lieldienas svinētas 22.,23.,24., un 25.martā. Svinību personificējums ir liela sieva. Dažās dainās *Lieldiena* saukta par Mārgietu. Reizēm minētas trīs vai četras māsas – Anna, Maija, Grieta un Mārgieta (trīs vai četras lieldienu svinamās dienas). Tautas dziesmās saglabājušies seno *Lieldienu* simboli. Redzamākie no tiem – olas un plācenis, kas simbolizē Sauli un Saules atmodu.

Lieldienas sākās jau agri no rīta. Tad agri jāceļas un jāmazgā seja aukstā tekošā ūdenī, jo *Lieldienu* rītā ūdenim piemīt īpašs dziedniecisks spēks. Notiek pēršana ar pūpoliem, kas veicina veselību.

Viena no senākajām *Lieldienu* paražām, kas mūsdienās reti sastopama, ir tā sauktā putnu dzīšana. Putni nozīmējuši ļaunumu un slimības. Aizdzenot tos no sētas un laukiem, uzskatīja, ka būs aizdzīts arī viss ļaunums. Pati galvenā *Lieldienu* izprieca tomēr ir šūpošanās. Tas ir auglību veicinošs rituāls.

✍ N.Kalna, L.Jēkabsone

/žurnāls MISTĒRIJA 2005 #3/

“PASACIŅA” GADSKĀRTĀS ☀☀☀☀☀

☀ 23.martā visa bērnodārza saime svinēja *Lielo dienu*, uzdodot tai savu lielo jautājumu –

Lielā diena, Lielā diena, kur kārsim šupolīt's?

Svētkus vadīja un visus kopā sasauca Lieldienu Zaķis /Sarma/. Diena bija apmākusies, tāpēc visiem bija jāsauc Saule, lai nāk atpakaļ vietā, lai ātrāk nāk pavasaris. 5.gr.bērni teica, ka Pavasaris ir jau Valmierā un, tad nu tas jāgaida arī pie mums - Mūrmuižā. Saulaini, viegli, ritmiski izskanēja dziesma *Spīdēja Saulīte upītes malā.*

Lieldienu Zaķis zināja arī, ka Lielajā dienā visi jānoper. Ne jau pa īstam, bet tā, *lai slimība ārā, veselība iekšā, lai ir apaļš kā pūpols, vesels kā rutks.* Kopā vārījām pūpolputru. Gribat zināt kā tā garšo? Es arī nezinu, bet redzēju, kā lielie un mazie pūpoliņi pa lielo putas katlu jautri lēkāja.

Lielā diena bez Gaiļa /Anitas/ neiztika. Bet viņš nu gan bija jocīgs – iedomājās, ka visas raibās olas ir viņa dētas. Bija pienācis laiks pastāstīt gailim, kas īsti olas dēj. Tāpēc gājām rotaļās un dejojām: *Gailīšam, brālīšam raibas olas ligzdīnā un Man bij` viena liela vista.* Bērni Lieldienu Zaķim palīdzēja noskaidrot, kas dēj un kas nedēj olas, minēja garauša uzdotās mīklas. Ineses audzinātāja pastāstīja un parādīja uzzīmētu pasaciņu par visticīgu Brūnīti, bet 5.gr.bērni runāja tautas dziesmas par Lielo dienu un pavasari.

Negaidot pa gaisu sāka lidot spilveni un zāles stūrī kāds kūņojās. Izrādās, ka dziedot un līksmojot, bijām uzmodinājuši lāci, kuram pēc ticējumiem bija jāmostas tikai Māras dienā, 25.martā. Kopā ar Lāci /Gunitu/ izpildījām rīta vingrošanu un gājām lustīgās rotaļās.

Visu svētku laiku groziņos gulēja krāsotās olas – brūnas, pelēkas, tumšas, gaišas, raibas, svītrains, zilas, zaļas, rozā, violetas, puķainas, plankumainas, vistu un zosu utt. Pienāca laiks tās ripināt. Bet, savu krāsaino olu stiprumu ikviens varēja pārbaudīt, knallējoties ar citiem – vīspirms ar tievgaliem, tad resngaliem.

Bet, kur šogad Lielajā dienā kārām šupolīt's? Aukstais laiks un sniegs neļāva šūpoles kārt ārā. Tāpēc bērnus izšupinājām rakstainās segās.

Māmiņās un tēti, izmēģiniet arī Jūs tādas šūpoles!

✍ Anita

 Tā aizvadījām Lieldienas...

Lauma: Šūpojos šūpolēs, kas iekārtas koka zarā. Apgājām visu pilsētu un izpirkām tukšu. Ar lupatiņām, diegiem un skoču krāsojām olas. Ripinājām un sitāmies ar olām.

Samanta: Opis uztaisīja šūpoles. Es ar olām piekāvu visus. Man ola bija vesela. Mamma nopirka krāsainas tabletiņas. Visu ko likām uz vates, notinām un likām ūdenī. Iznāca smukas oliņas. Pie omītes Sanitas zaķis bija atnesis oliņas.

Elīna: Krāsojām olas – likām mizās un krāsojām ar krāsām. Ar olām sitāmies. Es sasitu Omes olu. Opa uztaisīja šūpoles un mēs šūpojāmies.

Tīna: Mēs likām visādas lapas, sūnas, zemeņu lapiņas un putraimus. Olas tinām zeķubiksēs un likām vārties. Notīrijām, un olām bija visādi zīmējumi. Es no krāsojamās grāmatas izgriezu banānus un pielīmēju. Omīte palīdzēja.

Vasilis: Olas nokrāsojām brūnas, tad ar olām sitāmies. Tētis uztaisīja šūpoles un mēs ar brāli šūpojāmies.

Marta: Aizgājām uz dīķi, ar vienu kāju iekritu ūdenī. Olas krāsojām ar sīpolu mizām un linsēklām. Olas bija interesantas.

Anna: Tētis uzkāra šūpoles. Mēs šūpojāmies. Olas krāsojām ar sīpolu mizām. Mēs bijām Liepājā, aizgājām uz jūrmalu. Jūrā bija mazi vilnīši un ledus bija izkusis.

Jānis: Aplikām olām sīpolu mizas un apltinām marlīti, lai nekrīt nost. Likām katliņā karstā ūdenī un vārijām. Nolobījām mizas, ēdām ar majonēzi un krējumu. Uzkaisīju sāli, lai nemelotu.

Madara: Vectētiņš uztaisīja šūpoles, es šūpojos. Spēlējos ar māsām *vācenes* un *paslēpes*. Satinām olas un izvārijām. Izmāca ļoti smukas. Citās bija puķu nospiedumi. Mēs sasitāmies, kuram bija galīgi sasista ola, to mēs apēdām.

 Sarma

“PASACIŅAS” ĪSZIŅAS

 30.martā “Pasaciņā” Mutes Veselības Centrs pārbaudīja zobu veselību sagatavošanas grupas bērnus.

Jolanta Kalniņa, Mutes Veselības Centra darbiniece pastāstīja:

“No pārbaudītajiem bērniem 80% ir vajadzība apmeklēt zobārstu, jo smagi bojāti piena zobiņi un labāk, ja tos izņems speciālists. Bojātie piena zobi traucē īsto zobu augšanu. Var redzēt, ka zobiņi ir kopti. Tomēr, atgādinu, ka tie jātīra 2X dienā ar fluoru saturošu zobu pastu un zobu birstīte jāmaina ik pēc 2-3 mēnešiem, arī tā, kas atrodas bērnudārziņā. Vairāk jāgrauž burkānus, ar tiem jāaizstāj konfektes. Labs zobu stāvoklis ir Kristeram, Elīnai, Samantai, Annai un Jānim.”

Pēc divām nedēļām zobu veselību pārbaudīs pārējo grupu bērniem.

 Sarma

 28.februārī folkloras kopa piedalījās PEPT Tālās un Tuvās Gaujmalas novada sarīkojumā Valkā.

No rīta, kad bērnudārzā visi brokastoja, folkloras kopas “Pasaciņa” 14 bērni, Rita un Anita devās ceļā uz Valku. Novada sarīkojumā katrai kopai 7 min. garā programmā bija jāatklāj bērnu un jauniešu folkloras festivāla šī gada tēma “Ko sēsi, to pļausi”. Ar mums kopā brauca Kauguru pamatsskolas folkloras kopa, kura festivālā piedalījās pirmo gadu.

Valkas tautas namā mūs sagaidīja sarīkojuma saimniece - Valkas folkloras kopas “Vainadziņš” vadītāja Skaidra Smeltere, ierādīja telpu, kur pārgērbties un aicināja zālē. Sanāca 8 folkloras kopu dalībnieki un skolotāji, lai uzzinātu, kur atrodas solītās 4 radošās darbnīcas. Pirmais sveiciens no mums bija Skaidrai, jo viņa 22.februārī Rīgā Latviešu Biedrības namā bija saņēmusi Folkloras Gada balvu.

Mēs devāmies uz Valkas mākslas skolu. Skolotājas Kristīnes Ganiņas iedrošināti, ar otām un pirkstiņiem, krāsām, līmi un dažādiem graudiem veidojām linu rakstus. Vēlāk savus darbus varējām redzēt kultūras nama zālē blakus citu kopu bērnu darbiem. Tie patiesi labi izskatījās novada sarīkojuma zālē. Pēc darba mēs paši sakopām telpu un droši nodziedājām 2 dziesmas, tā iedrošinot dziedāt arī lielākos bērnus.

Plkst.13⁰⁰ - vēders prasīja savu tiesu. Pusdienām atvēlētajā stundā paspējām paēst un saģērbties tautas tērpos, un vieni no pirmajiem ieradāmies lielajā zālē.

Novada sarīkojumā klāt bija Latvijas televīzija. Tas deva stimulu uzstāties vēl labāk, bet arī nedaudz satrauca. Miķelim un Emīlam par garu likās “Senlejiņas” uzstāšanās un viņi iemīga. Mēs uzstājāmies otrie. Stāstījām, dziedājām, uzdevām mīklas par sējas darbiem, labāko laiku, kad veikt tos. Kad darbi padarīti, tad **galdā tiek celta putra** un jādejo “Ļīpa kust”.

Sarīkojums beidzās ar kopīgo likloci gar Gaujas krastiem un festivāla “Pulkā eimu, pulkā teku” direktora uzrunu. Viņš ikvienam svētku dalībniekam pasniedza šī gada festivāla nozīmīti. Tā jāglabā, jo braucot uz nacionālo sarīkojumu Aknīstē 22., 23.maijā, tā noderēs. Braucienam uz Aknīsti gatavojamies braukt visa folkloras kopa pilnā sastāvā.

Paldies vecākiem un vecvecākiem par atbalstu un sniegto palīdzību braucienā uz Valku.

 Anita

KĀ SAPRASTIES AR SAVU BĒRNU

Pirmais noteikums:

Lai jūsu vārdi sakrīt ar darbiem!

Nē, nē, tūkstoškārt nē!

Kas gan var būt vienkāršāk – kad sakāt “Nē”, tam tiešām jānozīmē “Nē!”. Lai parādītu, ka tā patiesi domājat, jums noliegums jāpastiprina ar rīcību. Nekavējoties. Nevis rīt vai tad, kad būsiet atgriezies mājās. Tagad! Nevilcinoties, neminstinoties un neprātuļojot. Tūlīt! Šai pašā mirklī! Nav cita ceļa, kā bērnam iemācīt, kāda uzvedība ir pieņemama, bet kāda – ne.

Ja veikalā jūsu trīsgadīgais meitēns pagrābj no plaukta kukurūzu pārslu paku, pasakiet viņai “Nē!” un lūdziet to atlikt vietā. Ja mazā atsakās paklausīt, atņemiet paku, pati nolieciet to vietā un paskaidrojiet, ka mājās meitu gaida sods par nepaklausību. Ja viņa sacelž traci, lieciet to izbeigt.

Bērna nepaklausība ir kā rauga mīkla – aizņem visu atvēlēto vietu. Grūtības neradīsies, ja būsiet konsekvents prasībās un izrādīsiet gan maigumu, gan stingrību. Tas nav tik sarežģīti.

Neuzdrīkstieties bērnam atļaut izrādīt jums necieņu

Ja konsekventi nesekosiet šim vienkāršajam noteikumam, jūs zaudēsiet sava bērna cieņu. Grūti iedomāties vēl ko sliktāku. Jūs zaudēsiet jebkādu respektu meitas acīs, tiklīdz viņa konstatēs, ka vecāku vārdi nesaskan ar darbiem un ka tēvs izsaka tukšus draudus, bet mamma nepiespiež izpildīt prasīto.

Tāpēc četrgadīgs mazulis neliekas ne zinis par mamma “Izbeidz”, jo no pieredzes zina, ka nekas vairāk nesekos.

“Izbeidz, vai arī būs slikti!” māte atkārti, bet puišelis turpina blēņoties, jo ir pārliecināts, ka tie ir tukši vārdi.

“Paklau, es teicu, lai tu tā nedari! Es runāju nopietni,” – tā atkal mamma. Dēlēns, acīm draiski mirdzot un mutei plešoties platā smaidā, liksmi atkal un atkal atkārti pārkāpumu.

Nu mamma draudī kļūst konkrēti: “Ja tu tā turpināsi, es tev atņemšu rotaļlietas!” arī tagad bērns neceļ ne ausu, jo līdzīgos gadījumos ir pierādījis, ka šādiem solījumiem nav seguma. Ir gaužām nepatīkami vērot šādas situācijas, jo īpaši tāpēc, ka izvairīties no tām var tik vienkārši.

Jūs padarāt nožēlojamu gan sevi, gan savu bērnu

Likteņa ironija slēpjas faktā, ka bērniem šis riņķa dancis ir tikpat nepatīkams kā vecākiem. Nav patīkami

atklāt, ka uz vecākiem nevar paļauties un ka patiesībā viņi ir meļi.

Nākamreiz, kad redzēsiet bērnu neklausām vecākus, esiet vērīgs. Visticamāk, jūs pamanīsiet, ka šajā traci viena no valdošajām emocijām ir niknums. To rada bērna atklāsme, ka viņam ir atņemts pamatu pamats – drošības izjūta. Viņa galvā šaudās domas: “Ja mamma nepilda solīto un mani nesoda, tad kā gan es varu ticēt viņas vārdiem? Ja viņai nav drosmes un apņēmības apvaldīt manu uzvedību, kā gan es varu būt pārliecināts, ka viņa būs gana drosmīga un apņēmīga, lai mani aizstāvētu?”

Bērns paļaujas, ka pamācīsiet, kā kuģot vētrainajā dzīves jūrā. Viņam nepieciešama pārliecība, ka esat gana prasmīgs kapteinis, lai neļautu viņam pārkrīst pār bortu.

Redzot, ka netiekat galā pat ar tik mazu bērnu kā viņš, mazais nevar sagaidīt, ka spēsiet pievārēt patiesus draudus tik mulsinošā apkārtējā pasaulē. Kurš viņu pasargās un norādīs pareizo ceļu? Jūs ne, jo esat jau apliecinājis savu nepiemērotību šim uzdevumam. Acīmredzot ar visu būs jātiek galā viņam pašam.

Tas ir smags trieciens, tāpēc nebrīnieties, ka bērns ir nikns. Nav nekā pārsteidzoša, ja viņš nelaidīs garām nevienu izdevību jums atdarīt. Ik reizi, kad viņam radīsies iespēja izrādīt necieņu vecākiem, tas tiks darīts jums vissāpīgākā veidā. Tā kā jūs nevarat sniegt viņam nepieciešamo drošības izjūtu, bērns pacentīsies gūt mierinājumu dusmās, ko izgāzīs uz jums.

Šāda uzvedība viņam kļūs par izpriecu. Pēc kāda laika vairs nebūs svarīgi, vai strīda ābols būs rotaļlietas, nevēlēšanās iet gulēt vai māšeles dunkāšana. Nepaklausība būs vairs tikai prieka avots, kārtējo reizi metot jums acīs un pierādot jūsu morālo glēvumu.

Drīz vien viņš provocēs nepatīkšanas tikai tādēļ, lai atkal priecātos.

Nu zināt, tā ir jūsu kļūda!

Atzīsim acīmredzamo – jums nav nekāda attaisnojuma, ja ļaujiet situācijai sarežģīties tiktāl, ka esat spiesti kaunēties par sevi kā vecākiem. Jo īpaši tad, ja vienīgais, ko vajadzētu darīt, ir pateikt “Nē” un attiecīgi rīkoties.

Tas nav tik sarežģīti.

✓ Jūs cenšaties savam bērnam iemācīt, kā nekļūt par nejēgu, tāpēc nedrīkstat visu sabojāt ar savu nejēdzīgo uzvedību.

✓ Labs vai slikts, bet tas ir jūsu bērns.

no Daga Peina grāmatas “Tas nav tik sarežģīti! Kā saprasties ar savu bērnu” /SIA “Jāņa Rozes apgāds”, 2003

Emīlija /3.grupiņa/ stāsta: "Man šorīt miedziņš nāca. Es vēl esmu gulīga."

Auklīte liek uz galda šķīvjus ar sasmērētām sviestmaizēm. Emīlija stāsta: "Man mamma mājās arī nažo maizes."

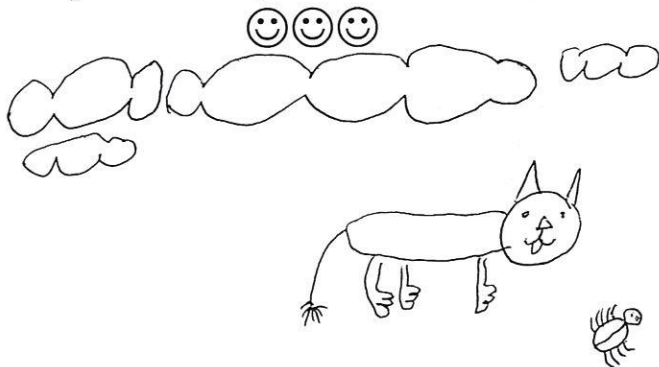
Ričards /4.grupiņa/ raud. Auklīte jautā: "Kāpēc tu raudi?"

Ričards paskaidro: "Es domāju par sliktumiem. Man aizgāja dzīve..."

Kitija /5.grupiņa/ atradusi mazu brūnu vabolīti un ļoti satraukusies iesaucas: "Nabaga vabolīte! Viņa ir samīta!"

Lauma mierina: "Neuztraucies, viņa tagad ir debesīs pie mana suņa."

DZIMŠANAS DIENĀ

Ai, saulīte, tu es' spoža,
Dod man savu spožumiņu;
Ai, Laimīte, tu es' skaista,
Dod man savu skaistumiņu!
/l.t.dz./

Tīna Dina Miķelsone	12.03.
Vladislavs Kononovičs	14.03.
Jānis Kristiāns Upesjuris	16.03.
Rainers Loiko	19.03.
Līva Valentīna Akmentiņa	21.03.
Krista Loiko	25.03.
Ričards Elvis Zujevs	25.03.
Jurgis Dukaļskis	26.03.
Alija Lēnerte	26.03.
Niks Simsons	30.03.

VĀRDA DIENĀ

Visu dienu ritināju
Savu dziesmu kamolīti;
Jau saulīte zemu zemu,
Nav kamolis pusītē.

Silvija	10.03.
Agita	11.03.
Una	21.03.
Māra	25.03.

3.martā notika kārtējā vecāku padomes sēde. Darba kārtībā:

- iepazīšanās ar iestādes darba plānu 3 ceturksnim;
- diskusijas par bērnu fizisko attīstību;
- aktuālie jautājumi par rotaļu laukuma elementu izbūvi bērnudārza sporta laukumā.

Uzņēmām ciemiņus:

- no Pašvaldības savienības valdes – pagastu vadītājus no daudziem Latvijas rajoniem;
- no Dikļu bērnudārza "Cielaviņa" – iepazīstinājām ar mūsu iestādes darbu.

Saņēmām dāvinājumu - Kauguru sākumskolas zēnu gatavotās lelļu mēbeles.

Redaktore - Ineta Korespondente -

Gatavošanās "Pasaciņas" divdesmitajai dzimšanas dienai:

- bērnu darbu izstāde "Mans bērnudārzs"
 - fotoizstāde /otrā stāva galerijā/ "“Pasaciņa” laiku lokos"
 - fotokonkurss "Uzmini nu! Kurš tas ir?"
- Vecāku padomes sēde
19.04. plkst. 16.30
- "Pasaciņai" dzimšanas diena – izrāde "Īkstīte"
27.04. plkst. 16.00
- "Pasaciņas" darbinieku vakars 29.04.

Sarma Datorsalikums - Anita